

## UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 września 2014 roku Sąd Rejonowy dla Ł. w Ł., w sprawie z powództwa S. J. przeciwko A. J. o zapłatę kwoty 30.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 25.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty,
2. oddalił powództwo w pozostałej części,
3. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.992 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania,
4. nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi od powódki z zasądzonego roszczenia kwotę 255 zł od oddalonej części powództwa oraz od pozwanego kwotę 1.245 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa.

Jako podstawę prawną powyższego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał przepis art. 405 k.c. uznając, że w okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy uzyskana przez pozwanego korzyść majątkowa, wynikająca z zaniechania rozliczenia się z powódką z kwoty uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości dokonanej po zawarciu przez strony umowy o rozdzielenie majątkowej, nie znajduje żadnego usprawiedliwienia prawnego. Zdaniem Sądu Rejonowego mający charakter współwłasności łącznej majątek małżonków na skutek zawarcia umowy o rozdzielenie majątkowej uległ przekształceniu we współwłasność ułamkową, co oznacza, że każda ze stron była uprawniona do otrzymania połowy ceny uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości. Tymczasem całą kwotę otrzymał i zatrzymał dla siebie pozwany. Sąd Rejonowy uznał, że złożone przez pozwanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym oświadczenie o dokonaniu potrącenia przysługującej mu przeciwko powódce wierzytelności z tą, której powódka dochodzi przeciwko niemu w niniejszej sprawie, jest bezskuteczne gdyż pozwany nie wykazał spełnienia, koniecznej dla skuteczności dokonania potrącenia, przesłanki w postaci wymagalności roszczenia przedstawionego do potrącenia.

W uzasadnieniu dla rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2. sentencji Sąd Rejonowy wskazał, że na rozprawie w dniu 16 września 2014 roku pełnomocnik powódki ograniczył pierwotne żądanie do kwoty 25 000 złotych jednakże nie cofnął powództwa w pozostałym zakresie.

W przedmiocie odsetek Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 481 §1 k.c. uznając, że pozwany opóźnia się ze spełnieniem na rzecz powódki zasądzonego świadczenia pieniężnego, przy czym termin spełnienia zasądzonego świadczenia głównego wynikał z właściwości zobowiązania. O kosztach procesu Sąd Rejonowy rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pozwany w części, tj. w zakresie punktu 1. i 3. zarzucając Sądowi Rejonowemu:

1. naruszenie prawa materialnego, tj.:
  - a) art. 498 k.c. w zw. z art. 499 k.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie do stanu faktycznego sprawy i w konsekwencji nieprawidłowe przyjęcie, że wzajemne wierzytelności stron nie podlegają potrąceniu, zaś dokonane przez pozwanego potrącenie było nieskuteczne,
  - b) art. 405 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie do stanu faktycznego sprawy i w konsekwencji nieprawidłowe ustalenie odpowiedzialności pozwanego z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, zarówno co do faktu odpowiedzialności jak i jej kwalifikacji prawnej,

c) art. 1037 § 1 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie do stanu faktycznego sprawy i w konsekwencji nieprawidłowe ustalenie, iż strony nie dokonały podziału majątku wspólnego;

2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu I instancji z materiałem dowodowym zebrany w niniejszej sprawie w szczególności poprzez uznanie, że:

a) strony nigdy, w tym żadną nieformalną umową nie dokonały podziału swego majątku wspólnego,

b) nie miał miejsca faktyczny podział majątku wspólnego, w tym rozdzielenia ruchomości znajdujących się w nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), zarówno co do faktu, sposobu i zakresu podziału,

c) między stronami nie było porozumienia co do podziału powyżej przytoczonych ruchomości,

d) pozwanemu nie przysługuje wzajemna wierzytelność względem powódki,

e) pozwany w stosunku do dochodzonej przez powódkę kwoty, nigdy nie podnosił i nie zgłaszał żadnego zarzutu zatrzymania;

**3.** sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c., w zw. z art. 328 § 2 k.p.c., przez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny poprzez:

a) dowolne i nie poparte materiałem dowodowym przyjęcie przez Sąd I instancji, że między stronami nie miał miejsca podział majątku wspólnego, strony nie czyniły w tym zakresie żadnych porozumień,

b) dowolne i nie poparte materiałem dowodowym przyjęcie przez Sąd I instancji, że pozwany nie składał oświadczeń o potrąceniu wzajemnych wierzytelności,

c) nieuzasadnione nieuwzględnienie twierdzeń pozwanego odnoszących się do zawarcia porozumienia co do podziału majątku, w tym ruchomości wchodzących w jego skład,

d) wadliwe sporządzenie uzasadnienia wyroku poprzez błędne i dowolne uznanie, iż okolicznością bezsporną jest, że:

- pozwany nie składał powódce wcześniej żadnych oświadczeń o potrąceniu - okoliczność ta była bowiem wielokrotnie dowodzona przez stronę pozwaną

i negowana przez stronę powodową, przez co stanowi okoliczność sporną, kluczową dla rozstrzygnięcia sprawy,

- pozwanemu przysługuje uprawnienie do zatrzymania kwoty 30.000zł z tytułu wierzytelności jaką posiadał wobec byłej żony z tytułu spłaty udziału w majątku wspólnym - okoliczność ta stanowi oś sporu zapadłego między stronami; nadto kwalifikacja ta nie znajduje oparcia w toku ustaleń poczynionych

w ramach postępowania rozpoznawczego, z którego to wynika, iż wskazana kwota objęta została sporną czynnością potrącenia wzajemnych wierzytelności stron, nie zaś jakkolwiek rozumianemu zatrzymaniu przez pozwanego,

- niespójne logicznie rozumowanie i uzasadnienie, w którym to kategorycznie stwierdza się, iż strony postępowania nie przeprowadziły podziału majątku wspólnego, później zaś, że Istotna i sporna między stronami była kwestia dokonania podziału majątku dorobkowego stron,

e) wadliwe sporządzenie uzasadnienia wyroku – poprzez brak dostatecznego wyjaśnienia przyczyn dla których, odmówiono wiarygodności i mocy dowodowej zeznaniom pozwanego, które to motywy przedstawione w uzasadnieniu opierają się na wypowiedziach pozwanego wyrwanych z kontekstu;

**4.** naruszenie art. 217 § 1 k.p.c. poprzez:

a) oddalenie wniosku dowodowego pozwanego o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka R. G. zgłaszanego na okoliczność przyjęcia przez powódkę ruchomości w ramach faktycznie dokonanego podziału majątku - okoliczność ta miała zaś istotne znaczenie dla postępowania, stanowiła bowiem dowód na zajęcie przez powódkę części ruchomości, zarówno co do faktu jak i zakresu zajęcia, które to okoliczność stanowiły przedmiot sporu między stronami,

b) oddalenie wniosku dowodowego pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wartości ruchomości przejętych przez powódkę  
w toku faktycznego podziału majątku wspólnego - dowód ten zgłaszany był na okoliczność uzasadnienia wysokości wierzytelności przysługującej pozwanemu, potrąconej z kwotą dochodzoną przez powoda w ramach niniejszego powództwa, bez dostatecznego uzasadnienia i błędne uznanie, iż składane wnioski dowodowe zmierzać miały do dokonania podziału majątku dorobkowego stron;

**5.** naruszenie art. 618 § 2 i 3 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie wobec intencji stron, a w konsekwencji przyjęcie, iż strony w toku postępowania rozpoznawczego kierowały się wolą dokonania podziału majątku wspólnego w toku procesu, w tym ustalenia nierównych udziałów i dokonania wzajemnych rozliczeń z podziału majątku, które to okoliczności nie były zamiarem i przedmiotem działań stron, a stanowiły jedynie okoliczność związaną z roszczeniem powódki i zarzutem pozwanego.

W konsekwencji sformułowanych zarzutów skarżący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tej części Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za wszystkie instancje według norm przepisanych.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 13 kwietnia 2015 r. strona pozwana podtrzymała swoje stanowisko procesowe wyrażone w apelacji, zaś strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

#### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Apelacja okazała się niezasadna.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne, uznając za zbędne powtarzanie ich w dalszej części uzasadnienia.

Na wstępie koniecznym jest odniesienie się do sformułowanych w apelacji powoda zarzutów naruszenia przepisów postępowania, gdyż wnioski w tym zakresie z istoty swej determinują rozważania co do pozostałych zarzutów apelacyjnych, bowiem jedynie nieobarczone błędem ustalenia faktyczne, będące wynikiem należytej przeprowadzonego postępowania, mogą być podstawą oceny prawidłowości kwestionowanego rozstrzygnięcia w kontekście twierdzeń o naruszeniu przepisów prawa materialnego.

Wskazać należy, iż z przyczyn formalnych nie może odnieść spodziewanego przez skarżącego skutku sformułowany w apelacji zarzut naruszenia przez Sąd

I instancji przepisu art. 217 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 16 września 2014 r. jego wniosków

o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka R. G. oraz dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego.

Powołane postanowienie Sądu Rejonowego jest postanowieniem niezaskarżalnym w drodze zażalenia - nie jest ono bowiem postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, ani postanowieniem wymienionym enumeratywnie w treści art. 394 § 1 k.p.c., ani też nie podlega zaskarżeniu na podstawie przepisów szczególnych. Niezaskarżalność postanowienia Sądu

I instancji w przedmiocie odmowy dopuszczenia dowodów nie oznacza jednak, że z chwilą jego ogłoszenia staje się ono prawomocne. Zgodnie bowiem z treścią art. 363 § 2 k.p.c. mimo niedopuszczalności odrębnego zaskarżenia, nie stają się prawomocne postanowienia podlegające rozpoznaniu przez sąd drugiej instancji, gdy sąd ten rozpoznaje sprawę, w której je wydano.

Podstawą prawną badania przez Sąd Odwoławczy zasadności niezaskarżalnych postanowień Sądu I instancji wydanych przed wydaniem wyroku w ramach tzw. uprzedniej kontroli prawidłowości orzeczenia jest przepis art. 380 k.p.c. Zgodnie z jego treścią sąd drugiej instancji, na wniosek strony, rozpoznaje również te postanowienia sądu pierwszej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

Dopuszczalność kontroli niezaskarżalnych postanowień Sądu I instancji przez Sąd Odwoławczy w trybie art. 380 k.p.c. znajduje potwierdzenie w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego, który wskazuje, że „warunkiem takiej kontroli niezaskarżalnego postanowienia, które miało wpływ na wynik sprawy, jest zamieszczenie stosownego wniosku w środku odwoławczym skierowanym przeciwko postanowieniu podlegającemu zaskarżeniu zażaleniem” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2014 r., II UZ 63/13, LEX nr 1418894).

Sąd Odwoławczy w pełni podziela również stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym „gdy w sprawie występuje profesjonalny pełnomocnik wniosek taki powinien być jednoznacznie sformułowany, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom przez niego wnoszonym treści wprost w nich niewyrażonych” (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2008 r., II CZ 54/08, LEX nr 447663; z dnia 28 października 2009 r., II PZ 17/09, LEX nr 559946).

Odnosząc powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że apelacja sporządzona przez, będącego adwokatem, pełnomocnika skarżącego nie obejmuje swoją treścią ani stosownego wniosku, o którym stanowi art. 380 k.p.c., ani nawet nie powołuje się na ten przepis pomimo, iż w toku postępowania rozpoznawczego pełnomocnik skarżącego zwrócił we właściwym terminie uwagę Sądu Rejonowego na uchybienie przepisom postępowania w trybie art. 162 k.p.c. Sąd Odwoławczy nie może natomiast z treści samego zarzutu apelacyjnego wywodzić, że skarżący, podnosząc zarzut naruszenia przepisu art. 217 § 1 k.p.c., jednocześnie składa dorozumiany wniosek w trybie art. 380 k.p.c.

o rozstrzygnięcie kwestii postanowienia Sądu Rejonowego w przedmiocie oddalenia zgłoszonych wniosków dowodowych.. Wobec braku wniosku, o którym mowa w art. 380 k.p.c., przeprowadzenie przez Sąd Odwoławczy merytorycznej kontroli postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 16 września 2014 r. nie jest zatem dopuszczalne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., II CZ 83/13, LEX nr 1418728). W tej sytuacji Sąd Odwoławczy kontrolą instancyjną objąć może prawidłowość zaskarżonego rozstrzygnięcia w kontekście faktycznie zgromadzonego przez Sąd I instancji materiału procesowego.

Wbrew twierdzeniom apelacji, Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie nie naruszył dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów. Odnosząc się do powyższego zarzutu należy wskazać, że w myśl powołanego przepisu art. 233 § 1 k.p.c. ustawy Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu

i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem Sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia. Ocena wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego

w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami

i innymi środkami dowodowymi. Powinna ona odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji. Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z

doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W kontekście powyższych uwag należy stwierdzić, że - wbrew twierdzeniom skarżącego - w okolicznościach rozpoznawanej sprawy Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna

z zasadami doświadczenia życiowego, zaś podniesione w tym zakresie zarzuty stanowią w istocie jedynie niczym nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji i zmierzają w istocie wyłącznie do zbudowania na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w przedmiotowej sprawie alternatywnego w stosunku do ustalonego przez Sąd Rejonowy, korzystnego dla skarżącego, stanu faktycznego.

W szczególności Sąd I instancji prawidłowo uznał, iż strony postępowania nie przeprowadziły podziału majątku wspólnego. W okolicznościach przedmiotowej sprawy powyższe ustalenie Sądu Rejonowego – wbrew zarzutom skarżącego - znajduje podstawę w materiale dowodowym, tj. w uznanych za wiarygodne zeznaniach powódki. Fakt, że strony dokonały zgodnej sprzedaży najbardziej wartościowego składnika swojego majątku wspólnego – nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), nie może przesądzać w kontekście całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego o tym, iż pomiędzy stronami doszło do umownego podziału pozostałych składników majątku wspólnego. Jako naturalne następstwo sprzedaży tej nieruchomości, w ocenie Sądu Okręgowego, uznać należy konieczność usunięcia ze sprzedanej nieruchomości budynkowej znajdujących się w niej ruchomości nieobjętych sprzedażą, a czynności tej nie sposób przydać znaczenia umownego podziału tego majątku pomiędzy stronami. Przeciwno uznaniu, że intencją obu stron postępowania było dokonanie, bezpośrednio po sprzedaży nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) (co miało miejsce w dniu 9 sierpnia 2010 r.), dorozumianego zgodnego umownego podziału całego pozostałego majątku wspólnego – jak twierdzi skarżący w apelacji – przemawia treść pisma pełnomocnika pozwanego z dnia 19 listopada 2012 r. (k. 71) skierowanego do pozwanej, w którym zwraca się on

w imieniu pozwanego z propozycją dokonania polubownego podziału majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej. O tym, że powódka nie akceptowała zatrzymania przez pozwanego kwoty 30.000 zł, uzyskanej tytułem reszty ceny od nabywcy sprzedanej nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) i nie traktowała tej kwoty jako przypadającej pozwanemu sumy dopłaty dla wyrównania wartości udziałów przypadłych stronom na skutek przeprowadzonego podziału świadczy również to, że w piśmie z dnia 5 grudnia 2012 r. (k. 24), wystosowanym przez jej pełnomocnika do pełnomocnika pozwanego, a więc jeszcze przed wytoczeniem powództwa, nie uznała roszczeń pozwanego, wezwwała go do niezwłocznego wszczęcia postępowania o podział wspólnego majątku dorobkowego oraz zażądała zwrotu zatrzymanej przez pozwanego kwoty 30.000 zł.

Zresztą, pełnomocnik pozwanego w trakcie rozprawy apelacyjnej w dniu 13 kwietnia 2015 r. wprost oświadczył, iż strony nie dokonały jeszcze całościowego podziału majątku wspólnego po ustaniu wspólności ustawowej, albowiem nie podzieliły się jeszcze działki położonej nad jeziorem, a działka ta wchodzi do wspólności ustawowej (protokół rozprawy – 00:02:43).

Podobnie rzecz się ma co do poczynionego przez Sąd Rejonowy ustalenia, że skarżący nie składał wcześniej powódce żadnych oświadczeń o potrąceniu wzajemnych wierzytelności. Również to ustalenie ma podstawę w zgromadzonym materiale dowodowym w postaci zeznań powódki. Moc dowodowa przeciwnych

w stosunku do zeznań powódki zeznań skarżącego, jako wewnętrznie sprzecznych i nielogicznych, została przez Sąd Rejonowy oceniona negatywnie, w sposób – zdaniem Sądu Okręgowego - nie naruszający treści art. 233 § 1 k.p.c.

Reasumując ten fragment rozważań Sąd Okręgowy stwierdza, że dokonana przez Sąd I instancji ocena wiarygodności i mocy dowodów przeprowadzonych

w danej sprawie została dokonana w sposób prawidłowy i nie wykraczała poza granice swobodnej oceny dowodów.

Odnosnie kierowanego pod adresem Sądu I instancji zarzutu naruszenia prawa procesowego w postaci art. 328 § 2 k.p.c. należy wskazać, że Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wprost wskazał zarówno podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, jak również wyjaśnił jego podstawę prawną z powołaniem przepisów prawa, szczegółowo wyjaśniając przyczyny, dla których ustalone w toku postępowania fakty uzasadniają uwzględnienie żądania pozwu w zaskarżonej części. Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia wyjaśnił przyczyny i zakres zdyskwalifikowania jako dowodu zeznań złożonych przez skarżącego w toku postępowania rozpoznawczego.

Sąd Okręgowy podziela również ocenę prawną dochodzonego pozvem roszczenia dokonaną przez Sąd Rejonowy, zarówno co do przyjętej podstawy prawnej oceny jego zasadności, jak i wyników tej oceny. Sąd Rejonowy słusznie przyjął, że podstawą prawną oceny zasadności roszczenia objętego pozvem winien być art. 405 k.c. Zgodnie z jego treścią kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Trafnie Sąd Rejonowy wskazał, że na skutek zawarcia pomiędzy stronami umowy z dnia 12 maja 2010 r. o rozdzieleniu majątkowej dotychczasowa współwłasność łączna ich majątku dorobkowego uległa przekształceniu we współwłasność ułamkową w częściach równych, co oznacza, że każda ze stron była uprawniona do otrzymania połowy ustalonej na kwotę 290.000 zł ceny ze sprzedaży ich wspólnej nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...). Tymczasem, jak wynika z niekwestionowanych przez strony ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego na poczet należnej powódce z ww. tytułu łącznej kwoty 145.000 zł skarżący przekazał jej jedynie kwotę 115.000 zł. Pozostałą należną powódce kwotę 30.000 zł zatrzymał dla siebie skarżący. To, że kwota 30.000 zł należna była powódce skarżący przyznał zarówno w sprzeciwie od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, jak i w swoich późniejszych zeznaniach. Potwierdzeniem uznania przez skarżącego swojego zobowiązania wobec powódki z tytułu zwrotu dochodzonej pozvem kwoty 30.000 zł jest również złożenie przez niego w sprzeciwie od nakazu zapłaty oświadczenia o potrąceniu z wierzycelnością powódki własnej wierzycelności.

W okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy jedynym tytułem prawnym mogącym stanowić uzasadnienie dla odmowy przekazania powódce dochodzonej pozvem kwoty jest umorzenie jej wierzycelności na skutek potrącenia z wzajemną wierzycelnością skarżącego. Jak prawidłowo ustalił Sąd Rejonowy skarżący nie składał wcześniej powódce żadnych oświadczeń

o potrąceniu wzajemnych wierzycelności, a do złożenia w jego imieniu oświadczenia o potrąceniu wzajemnej wierzycelności doszło dopiero w sprzeciwie z dnia 12 kwietnia 2015 r. od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Ze względu na to, że to skarżący wywodzi skutki prawne z dokonanego potrącenia, to jego – zgodnie z ogólną zasadą ciężaru dowodu wyrażoną w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. – obciąża powinność wykazania skuteczności dokonanego potrącenia. Sąd Okręgowy podziela, wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, stanowisko Sądu I instancji dotyczące bezskuteczności dokonanego przez skarżącego potrącenia wynikające z braku wykazania zaistnienia, koniecznej dla skuteczności dokonania potrącenia, przesłanki w postaci wymagalności roszczenia przedstawionego do potrącenia. Skoro bowiem przedstawiona przez skarżącego do potrącenia wierzycelność wynikać ma z obowiązku powódki do spłaty w wyniku dokonania podziału majątku wspólnego, a – jak ustalono – do dokonania podziału majątku wspólnego stron do chwili złożenia oświadczenia

o potrąceniu nie doszło (ani w trybie sądowym, ani w umownym), to za trafną Sąd Okręgowy uznaje konstatację Sądu I instancji, iż wierzycelność skarżącego, jako niewymagalna, nie mogła wywołać materialnoprawnego skutku w postaci wygaśnięcia dochodzonej pozvem wierzycelności powódki, a podniesiony przez skarżącego procesowy zarzut potrącenia uznać należało za bezskuteczny. Oznacza to brak istnienia podstawy prawnej dla uzyskania przez skarżącego kosztem powódki korzyści majątkowej wynikającej z odmowy przekazania powódce dochodzonej pozvem

kwoty 25.000 zł, co musiało skutkować zasądzeniem od skarżącego ww. kwoty na podstawie art. 405 k.c., jako bezpodstawnego wzbogacenia.

Mając na uwadze powyższe, a także fakt, że w postępowaniu apelacyjnym nie ujawniono okoliczności, które Sąd drugiej instancji winien wziąć pod uwagę z urzędu, apelacja podlegała oddaleniu jako bezzasadna w oparciu o art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik sporu zasądzając od pozwanego A. J. na rzecz powódki S. J. kwotę 1.200 zł. Na kwotę tę złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powódki w postępowaniu odwoławczym, ustalone w oparciu o § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 5 i § 2 ust 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2013. 461 j.t.).